

ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ СТВОРЕННЯ ТА ВИРОЩУВАННЯ ЛІСОВИХ КУЛЬТУР ДУБА ЗВИЧАЙНОГО СІЯНЦЯМИ ІЗ ЗАКРИТОЮ ТА ВІДКРИТОЮ КОРЕНЕВОЮ СИСТЕМОЮ У ДП «ХАРКІВСЬКА ЛНДС»

Даниленко О. М.¹,

Румянцев М. Г.², кандидат сільськогосподарських наук

¹ДП «Харківська лісова науково-дослідна станція»,

²Український науково-дослідний інститут лісового господарства та агролісомеліорації імені Г. М. Висоцького

dandik86@gmail.com

Відтворення дубових лісів відбувається здебільшого штучним способом. Основним видом садивного матеріалу під час створення лісових культур дуба звичайного (*Quercus robur* L.) є сіянці із відкритою (ВКС) або закритою (ЗКС) кореневою системою. Відомо [2, 4], що успішність лісовідновлення та лісорозведення багато в чому залежить від виду та якості садивного матеріалу. Останніми роками триває тенденція до збільшення обсягів вирощування сіянців із ЗКС, зокрема й дуба звичайного [3]. Не дивлячись на суттєві переваги використання під час лісовідновлення та лісорозведення сіянців із ЗКС, порівнюючи із ВКС, проте, суттєвим недоліком є вища собівартість їхнього вирощування [1].

Економічну ефективність визначали за розрахунково-технологічними картами шляхом порівняння фактичних витрат зі створення та вирощування лісових культур сіянцями із ЗКС і ВКС у ДП «Харківська ЛНДС».

Установлено, що вартість створеного і вирощеного одного гектара лісових культур дуба звичайного (до моменту переведення ділянки у вкриті лісовою рослинністю землі) сіянцями із ЗКС у ДП «Харківська ЛНДС» є на 3,9 % меншою порівняно з ВКС (табл.). Це пов'язано із суттєвим фондом заробітної плати працівників під час створення культур сіянцями із ВКС порівнюючи із ЗКС, оскільки багато людино-днів припадає на садіння (13,9 проти 5,8) та доповнення лісових культур (2,1 проти 0).

Більшість прямих витрат на створення культур дуба звичайного сіянцями як із ЗКС, так і ВКС, припадають на фонд заробітної плати – відповідно 54,7 % та 68,0 %.

Табл. Прямі затрати зі створення лісових культур дуба звичайного сіянцями із ЗКС та ВКС (на площі 1,0 га)

№ з/п	Види затрат на створення лісових культур	Вартість, грн.	
		із ЗКС	із ВКС
1	Основна заробітна плата	22132,97	28634,14
2	Додаткова заробітна плата	2213,30	2863,41
Разом заробітна плата		24346,27	31497,55
3	Нарахування на заробітну плату	5356,18	6929,46
Разом фонд заробітної плати		29702,45	38427,01
4	Вартість машино-змін	133,75	133,75
5	Вартість паливно-мастильних матеріалів	3016,98	3016,98
6	Вартість садивного матеріалу	21475,00	14945,40
Прямі затрати зі створення лісових культур дуба звичайного		54328,18	56523,14

Частка витрат на садивний матеріал становить відповідно 39,5 та 26,4 %, на паливно-мастильні матеріали – 5,6 та 5,3 %, а на вартість машино-змін – по 0,2 % від загальної вартості витрат.

Доволі значна частка всіх витрат зі створення й вирощування культур дуба припадає на ручний та механізований догляд за ними. Так, за використання сіянців із ЗКС частка витрат на догляд за ними становить 85,4 %, а сіянцями із ВКС – 66,1 % від загальної вартості. Частка витрат на садіння культур становить відповідно 13,8 та 27,4 %. Частка витрат, яка припадає на доповнення лісових культур, створених сіянцями із ВКС, становить 4,1 %.

Значні витрати для сіянців із ВКС пов'язані з більшою кількістю людино-днів, необхідних на створення лісових культур (більша кількість садивного матеріалу), а також на їх доповнення.

Список використаних джерел

1. Даниленко, О. М. & Румянцев, М. Г. Економічна ефективність вирощування садивного матеріалу дуба звичайного в ДП «Харківська ЛНДС». *Лісотехнічна освіта і наука: виклики сьогодення та перспективи розвитку*: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. 23 жовтня, 2024, Львів, Україна: НЛТУ України. Режим доступу: <https://conf.nltu.edu.ua/index.php/nltu150/article/view/150>.
2. Лук'янець, В. А., Румянцев, М. Г., Мусієнко, С. І., Тарнопільська, О. М., Кобець, О. В., Бондаренко, В. В. & Ющик, В. С. (2023). Досвід штучного лісовідновлення дубових насаджень різними методами та видами садивного матеріалу в Південно-Східному Лісостепу України. *Науковий вісник НЛТУ України*, 33(1), 7-13.
3. Румянцев, М. Г., Даниленко, О. М., Тарнопільський, П. Б., Ющик, В. С. & Мостепанюк, А. А. (2022). Вплив стимуляторів росту рослин на біометричні показники та масу однорічних сіянців дуба звичайного із закритою кореневою системою у Південно-Східному Лісостепу України. *Науковий вісник НЛТУ України*, 32(1), 13-19.
4. Luk'yanets, V., Rumiantsev, M., Kobets, O., Tarnopilska, O., Musienko, S., Obolonyk, I., Bondarenko, V. & Tarnopilskyi, P. (2022). Biometric characteristics and health state of English oak (*Quercus robur* L.) stands established using various stock types. *Agriculture and Forestry*, 68(3), 119-132.

Міжнародна науково-практична конференція з нагоди 185-річчя ННІ лісового і садово-паркового господарства НУБіП України

ЛІСІВНИЧА ОСВІТА ТА НАУКА В УМОВАХ НАЦІОНАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ ТА ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ

КИЇВ • 5-6 червня
2025

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

**НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЛІСОВОГО І
САДОВОПАРКОВОГО ГОСПОДАРСТВА**

ТОВАРИСТВО ЛІСІВНИКІВ УКРАЇНИ

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

**УЧАСНИКІВ
МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«ЛІСІВНИЧА ОСВІТА ТА НАУКА В
УМОВАХ НАЦІОНАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ
ТА ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ
УКРАЇНИ»
(5 – 6 червня 2025 року)**

КИЇВ – 2025

Міжнародна науково-практична конференція «ЛІСІВНИЧА ОСВІТА ТА НАУКА В УМОВАХ НАЦІОНАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ ТА ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ».

Рекомендовано до друку науковою радою НДІ лісівництва та декоративного садівництва Національного університету біоресурсів і природокористування України (протокол № 9 від 19 травня 2025 р.)

Відповідальні за випуск:

директор НДІ лісівництва та декоративного садівництва,
кандидат сільськогосподарських наук, доцент О.П. Бала

кандидат технічних наук, доцент О.Ю. Горбачова

© Національний університет біоресурсів і природокористування України,
ННІ лісового і садово-паркового господарства,
НДІ лісівництва та декоративного садівництва, 2025